

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT

**ONDERZOEK IN HET KADER VAN
HET VIERJAARLIJKS BEZOEK
OP ALBERT SCHWEITZER**

Plaats : Rotterdam
BRIN-nummer : 17SW
Onderzoeksnummer : 118857
Conceptrapport verzonden op : 26 maart 2010

Datum schoolbezoek : 16 maart 2010
Rapport vastgesteld te Zoetermeer op 28 april 2010

Inhoud

1	Onderzoek 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
	Bijlage 13

1 Onderzoek

Op 16 maart 2010 heeft de inspectie Albert Schweitzer bezocht. Het bezoek is afgelegd vanwege de verplichting van de inspectie om scholen voor primair onderwijs ten minste eenmaal per vier jaar te bezoeken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van het onderwijs op de school beoordeeld met een beperkte set indicatoren, waarmee zij conform de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de school op belangrijke onderdelen onderwijs van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op de resultaten en de ontwikkeling van leerlingen, op de zorg en begeleiding en op de kwaliteitszorg. Daarnaast zijn enkele verplichtingen van de school in het kader van de naleving van wet- en regelgeving gecontroleerd, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse. Indien tijdens het onderzoek echter blijkt dat er mogelijk sprake is van zwakke of zeer zwakke onderwijskwaliteit, dan zet de inspectie het onderzoek in het kader van het vierjaarlijks bezoek, na overleg met het bevoegd gezag, om in een kwaliteitsonderzoek.

De inspectie heeft op een aantal basisscholen naast het vierjaarlijks onderzoek ook een themaonderzoek uitgevoerd.

Het beleid van de overheid is er op dit moment op gericht het niveau van de basisvaardigheden taal en rekenen te verbeteren. In dat kader voert de inspectie op scholen themaonderzoeken uit naar (aspecten van) het onderwijs in deze basisvaardigheden. In 2010 is dit onderzoek bij rekenen en wiskunde gericht op de kwaliteit van het automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde. Het doel is om op landelijk niveau een beeld te krijgen van het aanbod ten aanzien van het automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde.

Albert Schweitzer maakt deel uit van de landelijke steekproef van scholen voor dit onderzoek.

Om het onderzoek te kunnen uitvoeren heeft de inspectie gebruik gemaakt van een waarderingskader met indicatoren en criteria. De school heeft hiervan bij de afronding van het schoolbezoek een overzicht ontvangen. In dit rapport worden de bevindingen van het themaonderzoek op de school alleen op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op Albert Schweitzer naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. Dit hoofdstuk beschrijft tevens kort de belangrijkste bevindingen van het themaonderzoek automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

Onderzoeksopzet

Deze rapportage over het onderzoek is gebaseerd op:

- Een beperkte set indicatoren uit het Toezichtkader po/vo 2009 van de inspectie. Het toezichtkader is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.
- Analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd;
  - enkele groepsbezoeken zijn afgelegd voor het beoordelen van de planmatige uitvoering van de zorg;
  - gesprekken met de directie en de intern begeleiders zijn gevoerd.

Het themaonderzoek automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde bestond uit de volgende activiteiten:

- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij:
  - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van activiteiten rekenen en wiskunde. Deze groepsbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2a, 3c, 4b, 5b en 7a;
  - schooldocumenten zijn bestudeerd;
  - gesprekken met de directie, de intern begeleider en leraren zijn gevoerd.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op de Albert Schweitzerschool de kwaliteit van het onderwijs voor alle onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier de aspecten opbrengsten, zorg en begeleiding en kwaliteitszorg.

Toelichting

Opbrengsten

De resultaten aan het einde van de schoolperiode worden met een voldoende beoordeeld omdat de resultaten van de Cito eindtoets in de afgelopen drie jaar eenmaal boven de kritische ondergrens ligt. In 2010 zijn de resultaten echter weer voldoende. De teleurstellende eindopbrengsten in 2008 en 2009 zijn voor de school reden geweest om een aantal stevige verbeteracties op gang te brengen. Zo is enorm geïnvesteerd in een meer opbrengstgerichte benadering van de zorg en begeleiding. Dit heeft zich in 2010 gelukkig al snel vertaald in goede eindopbrengsten. Toch vraagt de inspectie aandacht voor de vraag of de school voor zichzelf voldoende ambitieuze doelstellingen formuleert. Gezien het niveau van de leerlingen die instromen in groep 1, is het gerechtvaardigd te verwachten dat de uitstroom minimaal op - of zelfs boven - het landelijk gemiddelde ligt. Ook heeft de inspectie de tussenresultaten bekeken. De toetsen voor technisch lezen in de groepen 3 en 4, begrijpend lezen in groep 6 en Rekenen/wiskunde in groep 4 en 6 zijn allen voldoende (1.1. en 1.2).

De school kent weinig leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte. Voor één leerling in groep 7 is wel sprake van een eigen leerlijn voor Rekenen/automatiseren. De inspectie is onder de indruk van de wijze waarop de school hiervoor al concrete ontwikkelingsperspectieven heeft ontwikkeld. Op basis van een goede analyse heeft de school de verwachte leergroei in beeld gebracht en past hier ook het aanbod op aan. Er zijn tevens tussendoelen geformuleerd. Op basis van dit ontwikkelingsperspectief is ook een voorspelling gedaan voor de uitstroom naar VO. Helaas heeft de school dit ontwikkelings- en uitstroomperspectief nog uitsluitend ingevuld voor één leerlijn, namelijk daar waar de leerling op uitvalt. De laatste stap die de school in dit kader nog kan zetten is het samenbrengen van alle leerlijnen van deze leerling, zodat er nog beter toegewerkt kan worden naar één VO uitstroomperspectief, waardoor het aanbod en de onderwijstijd kan worden afgestemd op het toewerken naar dat einddoel (1.4).

De school werkt al een aantal jaren met de SCOL om de vorderingen van de sociale competenties in kaart te brengen. Helaas heeft het systeem vorig jaar mankementen vertoont, waardoor het volgen van de sociale competenties slechts marginaal heeft plaatsgevonden. Omdat de inspectie hierdoor geen uitspraak kan doen in hoeverre de sociale competenties aan de verwachtingen voldoen, is deze indicator niet beoordeeld (1.5).

Zorg en Begeleiding

Zoals al aangegeven heeft de school de afgelopen jaren enorm geïnvesteerd in het implementeren van een zorgvuldig en opbrengstgericht zorgsysteem. Drie indicatoren zijn met een goed beoordeeld. Zo wordt de aard en de uitvoering van de zorg gebaseerd op een zorgvuldige analyse van de gegevens uit het leerlingvolgsysteem. Afspraken hierover zijn op schoolniveau vastgelegd en komen in alle groepen zichtbaar terug. Door de tegenvallende eindresultaten is er nu gelukkig ook meer aandacht voor de leergroei van de beter presterende leerlingen, zodat hun ook hun instroomniveau beter vastgehouden wordt (8.2).

De uitvoering van de zorg voldoet aan alle criteria zoals: weinig tijd tussen signalering en uitvoering van de zorg, concrete doelen en zorgvuldige evaluatie van de zorg. Ook is duidelijk dat alle leraren hierin gedegen geïnstrueerd zijn, waardoor er sprake is van een schoolbrede uniforme aanpak (8.3 en 8.4).

Kwaliteitszorg

De school heeft een zorgvuldig systeem van kwaliteitszorg. De resultaten van de leerlingen worden regelmatig geëvalueerd, waarna verbeteracties in gang gezet worden. Ook op groepsniveau worden de resultaten geanalyseerd. De school kan nog beter zicht krijgen op de kwaliteit van haar opbrengsten door op schoolniveau trendanalyses te maken van de resultaten van de leerlingen. Zo krijgt de school nog beter zicht op de sterke en minder sterke kanten van haar onderwijs en wordt het mogelijk meer concrete - en meer ambitieuze - doelstellingen op schoolniveau te formuleren.

Themaonderzoek Automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde

Bij het themaonderzoek zijn verschillende kwaliteitsaspecten van het onderwijs in het automatiseren van de basiskennis rekenen en wiskunde onderzocht, namelijk de leerresultaten, het leerstofaanbod, de tijd, het didactisch handelen, de afstemming op verschillen tussen leerlingen, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg.

Leerresultaten

Hoewel de resultaten voor rekenen en wiskunde van voldoende niveau zijn, ervaart de school tekortkomingen in de methode op het gebied van het automatiseren van basiskennis rekenen en wiskunde. De school heeft maatregelen genomen door het aanbod uit te breiden, aan te passen en de instructietijd voor dit onderdeel te vergroten.

Kwaliteitszorg

Door geregeld de resultaten voor rekenen en wiskunde te evalueren waarbij zowel de methode-onafhankelijke als methodeafhankelijke toetsen betrokken worden, heeft de school ook zicht op de leerresultaten met betrekking tot het automatiseren van de basiskennis en eventuele tekorten hierin. Om de kwaliteit van het onderwijs in het automatiseren van de basisvaardigheden rekenen en wiskunde veilig te stellen zijn echter nog geen concrete afspraken gemaakt. Zo wordt momenteel bezien of de tijd die besteed wordt aan automatiseren voldoende is en welke schoolafspraken hierover gemaakt moeten worden.

Aanbod

De school maakt gebruik van zelf ontworpen Periodieke Herhalingsbladen voor het automatiseren en heeft additionele rekenmaterialen aangeschaft gericht op automatiseren die in alle groepen gebruikt worden. De leraren van de groepen 1/2 besteden structureel aandacht aan de voorbereidende rekenvaardigheden, maar er is geen gepland aanbod voor automatiseren. Er is nog geen doorgaande lijn vastgelegd voor het aanbod gericht op automatiseren.

In de klas

In de groepen is sprake van specifieke aandacht voor automatiseren. In de rekenlessen reserveren de leerkrachten structureel tijd voor korte, (klassikale) oefenmomenten. Alle leerlingen doen mee aan de automatiseringsoefeningen. In de groepen 1/2 is geen specifieke tijd ingeruimd voor het automatiseren van voorbereidende rekenvaardigheden.

Daarnaast maken de leerkrachten tijdens de les gebruik van de instructietafel om kinderen extra te begeleiden bij het automatiseren van de basisvaardigheden rekenen en wiskunde en geven zij leerlingen, als dit nodig is, extra tijd om te oefenen. De school beschikt over additionele materialen, die passen bij de eigen methodische aanpak. Kinderen die moeite hebben met automatiseren krijgen aangepaste verwerkingsstof, maar leerkrachten zien er ook op toe dat sterke rekenaars hun basisvaardigheden blijven onderhouden.

Zorg en begeleiding

De leerkrachten signaleren, al vanaf groep 1 en 2, tijdig welke leerlingen moeite hebben met automatiseren van de basisvaardigheden. Na een zorgvuldige analyse stellen de leerkrachten handelingsplannen of groepsplannen op, die sturing geven aan het handelen van de leerkrachten. Na afloop worden de plannen geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

3 Conclusie

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op de Albert Schweitzerschool op de onderzochte onderdelen op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden geen tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

De inspectie concludeert tevens dat de naleving van de wet- en regelgeving op de onderzochte onderdelen op orde is.

Bijlage

Overzicht indicatoren en bevindingen.

Met de scores 1 tot en met 5 wordt tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren op de school zijn gerealiseerd:

- 1 slecht;
- 2 onvoldoende;
- 3 voldoende;
- 4 goed;
- 5 niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten).

Bij wet- en regelgeving is in de waardering tot uitdrukking gebracht of de school wel (ja) of niet (nee) voldoet aan de genoemde wettelijke vereisten.

(De nummering van de indicatoren verwijst naar de nummering van de volledige set indicatoren uit het Toezichtkader po/vo 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, zijn gemarkeerd met een asterisk*.)

Het kwaliteitsprofiel van Albert Schweitzer

Tabel 4.1 Kwaliteitsaspect 1: De opbrengsten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie verwacht mag worden.

	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Tabel 4.2 Kwaliteitsaspect 7a: De leraren volgen systematisch de vorderingen van de leerlingen.

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Tabel 4.3 Kwaliteitsaspect 8: De leerlingen die dat nodig blijken te hebben, krijgen extra zorg.

	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.				●
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.				●
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.				●

Tabel 4.4 Kwaliteitsaspect 9: De school heeft een systeem voor kwaliteitszorg.

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Tabel 4.5 Wet- en regelgeving

	ja	nee
N1 Door of namens het bestuur is de vastgestelde schoolgids naar de inspectie gestuurd en deze schoolgids bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 13).	●	
N2 Door of namens het bestuur is het vastgestelde schoolplan naar de inspectie gestuurd en dit schoolplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 16 en 12).	●	
N3 Door of namens het bestuur is het vastgestelde zorgplan van het samenwerkingsverband naar de inspectie gestuurd en dit zorgplan bevat de verplichte onderdelen (WPO, art. 19).	●	
N4 De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten (WPO, art. 8).	●	